

Biuletyn Informacyjny

Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 4 w Krakowie-Nowej Hucie

listopad-grudzień 2011

Szanowni Czytelnicy!

Dobiega końca rok 2011 – rok wdrażania zmian w organizowaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach zwłaszcza w gimnazjach, wprowadzenia diagnozowania gotowości szkolnej w przedszkolach, realizacji nowej podstawy programowej i pierwszego próbnego egzaminu reformy...

W Poradniach więcej czasu na pracę w środowisku, na przesiewowe badania logopedyczne i psychologiczne, aby wcześniej zdiagnozować, wyrównywać, stwarzać szansę na powodzenie a przeciwdziałać niepowodzeniom i zagrożeniom.

Zachęcam do przejrzenia artykułów dotyczących niektórych aspektów naszej pracy. Wychodząc naprzeciw wyzwaniom świata nowych technologii wdrażamy do naszej pracy e-learning. Kilkunastu pracowników Poradni jest przygotowanych do tworzenia i prowadzenia kursów e-learningowych na platformie Moodle. W kursach tych będą mogły uczestniczyć osoby, zgłaszające się po pomoc do naszej Poradni – uczniowie, rodzice, nauczyciele. Od nowego roku kalendarzowego rozpoczną się pierwsze kursy e-learningowe dla naszych podopiecznych, co wzbogaci i uatrakcyjni ofertę pomocy naszej placówki. Tak więc mimo różnych przeciwności staramy się iść z duchem czasów...

*Niech nadchodzące Święta Bożego Narodzenia
będą pełne ciepła, bliskości i miłości.*

*Niech Nowy 2012 Rok przyniesie spełnienie planów
oraz marzeń satysfakcję zawodową i osobistą,
zdrowie i wszelką pomyślność*

Elżbieta Piwowarska
w imieniu pracowników Poradni
z dedykacją ciepłego i pachatego
z „Bajkowej Szkoły Mądrości”

*Świeciła gwiazda na niebie
srebrna i staroświecka.
Świeciła wigilijnie,
każdy ją zna od dziecka.*

*Zwisaty z niej z wysoko
długie, błyszczące promienie,
a każdy promień – to było
jedno świąteczne życzenie.*

*I przyszli – nie magowie
już trochę podstarzali –
lecz wiejscy kołędnicy,
zwyczajni chłopcy mali.*

*Chwycili w garść promienie,
trzymają z całej siły.
I teraz w tym rzecz cała,
by się życzenia spełniły.*

Leopold Staff

BAJKA O CIEPŁYM I PUCHATYM

W pewnym mieście wszyscy byli zdrowi i szczęśliwi. Każdy z jego mieszkańców, kiedy się urodził dostawał woreczek z **Ciepłym i Puchatym**, które miało to do siebie, że **im więcej rozdawało się go innym, tym więcej przybywało**. Dlatego wszyscy swobodnie obdarowywali się Ciepłym i Puchatym wiedząc, że nigdy go nie zabraknie.

Matki dawały Ciepłe i Puchate dzieciom, kiedy wracały do domu; żony i mężowie wręczali je sobie na powitanie, po powrocie z pracy, przed snem; **nauczyciele rozdawali je w szkole**, sąsiedzi na ulicy i w sklepie, znajomi przy każdym spotkaniu; nawet **groźny szef w pracy nierzadko sięgał do swojego woreczka z Ciepłym i Puchatym**. Jak już mówiłam, nikt tam nie chorował i nie umierał, a szczęście i radość mieszkają we wszystkich rodzinach.

Pewnego dnia do miasta sprowadziła się zła **czarownica**, która żyła ze sprzedawania ludziom leków i zaklęć przeciw różnym chorobom i nieszczęściom. Szybko zrozumiała, że nic tu nie zarobi, więc postanowiła działać. Poszła do jednej młodej kobiety i w **najgłębszej tajemnicy** powiedziała jej, żeby **nie szafowała zbytnio swoim Ciepłym i Puchatym**. Bo się skończy i żeby uprzedziła o tym swoich bliskich. Kobieta schowała swój woreczek głęboko na dnie szafy i do tego samego namówiła męża i dzieci. Stopniowo wiadomość rozeszła się po całym mieście, **ludzie pokrywali Ciepłe i Puchate**, gdzie kto mógł. Wkrótce zaczęły się tam szerzyć choroby i nieszczęścia, coraz więcej ludzi zaczęło umierać.

Czarownica z początku cieszyła się bardzo; drzwi jej domu na dalekim przedmieściu nie zamykały się. Lecz wkrótce wyszło na jaw, że jej specyfiki nie pomagają i ludzie przychodzili coraz rzadziej. Zaczęła więc sprzedawać **Zimne i Kolczaste**, co trochę pomagało, bo przecież był to – wprawdzie nie najlepszy – ale **zawsze jakiś kontakt**. Już nie umierali tak szybko, jednak ich życie **toczyło się wśród chorób i nieszczęść**.

I byłoby tak może do dziś, gdyby do miasta nie przyjechała **pewna kobieta, która nie знаła argumentów czarownicy**. Zgodnie ze swoimi zwyczajami **zaczęła całymi garściami obdzielać Ciepłym i Puchatym** dzieci i sąsiadów. Z początku ludzie dziwili się i nawet nie bardzo chcieli przyjmować – bali się że będą musieli oddawać. Ale kto by tam dopilnował dzieci! Brały, cieszyły się i kiedyś jedno z drugim powyciągały ze schowków swoje woreczki i **znów jak dawniej zaczęły rozdawać**.

Jeszcze nie wiemy, czym się skończy ta bajka. Jak będzie dalej, zależy od Ciebie...

opracowanie: **Anna Dodziuk**
Instytut Psychologii Zdrowia i Trzeźwości w Warszawie

E-learning w naszej poradni

E-learning powoli staje się obecny w polskim szkolnictwie, już nie tylko wyższym, ale schodzi również na niższe szczeble nauczania. Pojawia się już nawet w szkołach podstawowych i innych placówkach oświatowych, w tym także w poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Zaczynamy powoli odkrywać i poznawać to nowe zjawisko, choć tak naprawdę już od dawna wspomaganie procesu nauczania poprzez Internet obecne jest w edukacji na każdym jej szczeblu. Przecież nawet, jeśli nauczyciele intencjonalnie nie używają zasobów edukacyjnych sieci internetowej w procesie nauczania, to uczniowie tak, czy inaczej, sami po nie sięgają i chętnie je wykorzystują. Młodzi ludzie żyją w świecie nowych technologii, więc **e-learning z powodzeniem nadaje się do tego, aby wspomóc i uatrakcyjnić tradycyjne nauczanie**.

Z pewnością wiąże się to z odpowiednim przygotowaniem i przeszkoleniem nauczycieli, ze zmianą stereotypów myślenia o roli nauczyciela i ucznia w procesie edukacji oraz ze stworzeniem odpowiednich ram prawnych do wprowadzania tego typu działań.

Nasza poradnia, wychodząc już dziś naprzeciw temu wyzwaniu, wdraża e-learning do swojej pracy. W związku z tym, w ubiegłym roku szkolnym, część pracowników naszej poradni odbyła intensywne szkolenie tym zakresie. Przebiegało ono w nowej dla nas formie blended-learningu (połączenie nauczania e-learningowego ze spotkaniami stacjonarnymi) i przygotowywało nas do tworzenia i prowadzenia kursów e-learningowych na platformie Moodle. W kursach tych będą mogły uczestniczyć osoby, zgłaszające się po pomoc do naszej poradni - uczniowie, rodzice, nauczyciele...

Kolejnym krokiem było **stworzenie w bieżącym roku szkolnym internetowej platformy porozumienia dla pracowników naszej poradni**. Dzięki niej każdy pracownik może być na bieżąco z najważniejszymi sprawami poradnianymi. Ma możliwość porozumiewania się, przekazywania informacji, dyskusowania na interesujące go tematy, w dogodnym dla niego czasie i miejscu. **Platforma ta jest również bazą dla wszelkiego typu materiałów ze szkoleń, ciekawych artykułów i innych dokumentów**. Wszyscy pracownicy naszej poradni zostali już przeszkoleni w zakresie korzystania z tej nowej formy komunikacji.

W styczniu, zbliżającego się nowego roku kalendarzowego, rozpoczną się **pierwsze kursy e-learningowe dla naszych podopiecznych**. Nie zastąpią one całkowicie spotkań w poradni, ale z pewnością **wzbogacą i uatrakcyjnią ofertę pomocy naszej placówki**.

Nasza poradnia, jak i całe polskie szkolnictwo, jest niewątpliwie dopiero w początkowej fazie wdrażania e-learningu do swojej pracy. Na tym etapie towarzyszą nam bardzo ambiwalentne odczucia co do tej formy nauczania. Rodzą się skrajne emocje, od entuzjazmu począwszy, poprzez podejście realistyczne, aż do całkowitej negacji. **Chcemy jednak, mimo przeciwności, iść z duchem czasów i zaliczać się do grona pionierów nowoczesnych metod i technologii informatycznych w edukacji**.

Ewa Gawel

DYŻURY PSYCHOLOGÓW
w Szkołach Ponadgimnazjalnych - r. szk. 2011/12
 (uzupełnienie do poprzedniego biuletynu)

L.P	Nr szk. Ponad.	Adres	Opiekun z PPP	Dyżur w szk ponad.
1	III LO	os.Wysokie 6	Elżbieta Meliszek	I poniedz. m-ca 13-16
2	XI LO	os.Teatralne 33	Elżbieta Meliszek	II poniedz. m-ca 11-14
3	XII LO	os.Kolorowe	Marcin Makulski	II wtorek m-ca 8-11
4	XVI LO	os.Willowe 35	Elżbieta Meliszek	III poniedz. m-ca 10-13
5	XXI LO	os. Tysiąclecia 15	Elżbieta Meliszek	IV. poniedz. m-ca 15-18
6	XXII LO ZSElekt. nr 2	os. Szkolne 26	Marcin Makulski	I wtorek m-ca 8-11
7	XXX LO	os.Dywizjonu 303 66	Renata Rosa-Chłobowska	II środa m-ca 15-18
8	XXXVI LO	os.Niepodległości 18	Zuzanna Wcisło	II wtorek m-ca 9-12
9	ZSMech nr 3	os.Szkolne 37	Katarzyna Tomaszek-Ścisłowska	I poniedz.m-ca 9-12
10	ZSBud. „Chemobudowa”	os.Urocz 13	Katarzyna Tomaszek-Ścisłowska	II czwartek m-ca 8-11
11	ZSEkon.nr 2	os.Spółdzielcze 6	Marcin Makulski	IVwtorek m-ca 8-11
12	ZSBud.nr 2	os.Szkolne 18	Katarzyna Tomaszek-Ścisłowska	III poniedz..m-ca 9-12
13	ZSGastr. nr 1	os.Zł.Jesień 16	Katarzyna Tomaszek-Ścisłowska	II poniedz.m-ca 9-12
14	ZSPoligr.-Księg.	os.Tysiąclecia 38	Irena Kohut	II poniedz.m-ca 9-12
15	ZSZaw.HTS	os.Zł.Jesień 2	Renata Rosa-Chłobowska	II środa m-ca 10-13
16	Publiczne Salezjańskie LO	os. Piastów 34	Anna Osys-Fabjaniak	III czwartek m-ca 10-13
17	ZSZ „Budostal”	os.Kościuszkowskie 2	Renata Rosa-Chłobowska	IV poniedz.m-ca 9-12
18	Niepubliczne Gimnazjum oraz Liceum Sportowej Piłki Nożnej	os. Szkolne 18	Katarzyna Tomaszek-Ścisłowska	IV poniedz.m-ca 9-12

Zaprosili nas

- 28.10.11 r. – Jubileusz 65-lecia SOSW Nr 1 im. Jana Matejki
- 04.11.11 r. – Jubileusz 10-lecia Stowarzyszenia „Dom Nadziei”
- 08.11.11 r. – Święto Patrona Szkoły Podstawowej Nr 85 im. Ks. Kazimierza Jancarza
- 15.11.11 r. – Uroczystość Ślubowania uczniów Gimnazjum 49 w ZSOI Nr 5
- 02.12.11 r. – Jubileusz 40-lecia ZS Specjalnych Nr 10 im. Św. Mikołaja
- 02.12.11 r. – Jubileusz 50-lecia ZS Ogólnokształcących Sportowych Nr 2 os. Teatralne 25
- 16.12.11 r. – Uroczyste otwarcie pracowni logopedycznej w Szkole Podstawowej Nr 155
- 16.12.11 r. – Uroczysta Sesja Rady Dzielnicy XIV – Czyżyny

Dziękujemy za wszystkie zaproszenia
Gratulujemy pięknych Jubileuszy
Dziękujemy również placówkom za zaproszenia na
Jasełka i Spotkania Wigilijne.

Informacje Poradni

- 24.01.2012 r – planujemy Konferencję dla pedagogów dot. m. in. pracy z uczniem zagrożonym niedostosowaniem społecznym (będą dokładne inf.)
- W marcu (dokładna data do uzgodnienia) planowane są wycieczki zawodoznawcze
- Przypominamy, iż nie orzekamy kształcenia specjalnego uczniów z zaburzeniami zachowania
- Orzeczenie do kształcenia specjalnego uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym nie powoduje skierowania do integracji (może być w klasie integracyjnej lecz nie jako dziecko „integracyjne”)
- Logopedyczny Punkt Informacyjny – każda środa w godz. 13.00-18.00 (rejestracja telefoniczna w środę od godz. 8.00)
- Punkt Informacyjny dot. Orientacji Zawodowej
- Każdy piątek w godz. 15.00-18.00

Poradnia Psychologiczna-Pedagogiczna nr 4 im. Janusza Korczaka

31-977 Kraków, os. Szkolne 27, tel. 012 644-18-85, fax: 012 644-04-74
 Filia w Mistrzejowicach, 31-610 Kraków, os. Tysiąclecia 14, tel. 012 647-11-78
www.poradnia4.krakow.pl

INFORMACJE DZIAŁU ORIENTACJI I PORADNICTWA ZAWODOWEGO

W dniu **20 października b.r.** w gościnnych progach **Zespołu Szkół Salezjańskich** w Krakowie odbyło się **zebranie Pedagogów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dot. spraw orientacji zawodowej.**

W części pierwszej spotkania Pani dyrektor Poradni mgr Elżbieta Piwowarska przedstawiła informacje z Kuratorium Oświaty na temat sytuacji naboru do szkół ponadgimnazjalnych w roku szkolnym 2011/2012.

Z danych liczbowych, przygotowanych specjalnie na to spotkanie przez Pana wizytatora mgr Mariusza Maziarza wynika, że w Krakowie **w klasach pierwszych szkół ponadgimnazjalnych podjęło naukę 8808 uczniów**, z czego najwięcej w liceach ogólnokształcących (61,2%) oraz technikach (28,8%). Z kolei do zasadniczych szkół zawodowych rekrutowano 9,7%, a do liceów profilowanych 0,3% absolwentów gimnazjów. W rankingu najchętniej wybieranych przez uczniów zawodów w czołówce znalazły się: t. informatyk, t. hotelarz, t. ekonomista, t. elektronik, t. pojazdów samochodowych, t. budownictwa, t. kucharz i t. mechatronik.

Kolejnym punktem programu zebrania były **wystąpienia zaproszonych prelegentów - ekspertów z zakresu doradztwa zawodowego.**

Jako pierwszy zabrał głos **Pan dr Marian Piekarski, reprezentujący SZOK przy Zespole Szkół Łączności** w Krakowie, **który przedstawił informacje na temat kierowanego przez siebie projektu „Azymut kariery edukacyjno-zawodowej”.** Jest to inicjatywa realizowana z powodzeniem od dwóch lat w Krakowie, skierowana do 35 gimnazjów, której celem jest pomoc uczniom klas II i III w podejmowaniu trafnych decyzji edukacyjno-zawodowych. Projekt obejmuje zajęcia warsztatowe z samopoznania i orientacji zawodowej (10 godzin dla każdej klasy), rozmowy indywidualne z doradcą zawodowym oraz stały dostęp do platformy e-learningowej. Wybrani uczniowie mają szansę skorzystać z dodatkowych zajęć z przedsiębiorczości (w ramach gimnazjalnych klubów przedsiębiorczości).

Kolejnym prelegentem była Pani **mgr Małgorzata Nowak z krakowskiego Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej**, która przedstawiła główne zadania i ofertę reprezentowanej przez

siebie placówki. Działania Centrum oparte są na formach warsztatowych i doradztwie indywidualnym. Pomimo tego, że adresowane są do osób pełnoletnich, istnieje szansa (na zaproszenie szkół) zorganizowania warsztatów dla ostatnich klas szkół ponadgimnazjalnych.

Jako ostatni z zaproszonych gości **wystąpił Pan dr Jacek Solarz z Grodzkiego Urzędu Pracy, który przedstawił informacje na temat aktualnych tendencji na rynku pracy.** Zwrócił uwagę, że obecnie najłatwiej znaleźć zatrudnienie osobom z wykształceniem technicznym (na każdym poziomie), najtrudniej humanistom z wykształceniem wyższym (socjologom, pedagogom, psychologom itp.).

W drugiej części spotkania występowali pedagodzy szkół ponadgimnazjalnych przedstawiając informacje o sytuacji naboru w swoich placówkach oraz nowościach w ofercie edukacyjnej.

Na koniec głos zabrała ponownie gospodyni zebrania Pani dyrektor Elżbieta Piwowarska, prezentując **aktualną ofertę Poradni z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego.**

I tak, w bieżącym roku szkolnym dla uczniów klas III gimnazjum prowadzone będą prelekcje i warsztaty zawodoznawcze (od I.2012), wycieczki zawodoznawcze (III.2012), rozmowy indywidualne z doradcą zawodowym (w Poradni oraz na terenie szkół), a także spotkania z rodzicami uczniów stojących przed wyborem dalszej drogi kształcenia (na życzenie szkół).

Warto również wspomnieć, że od wielu lat w każdy **piątek od godz. 15.00-18.00** działa w **Poradni Punkt Informacji Zawodowej**, gdzie uczeń wraz z rodzicami może przyjść na rozmowę z doradcą zawodowym bez wcześniejszej rejestracji.

W najbliższych planach Poradni jest również uruchomienie platformy e-learningowej, w której znajdują się cenne materiały informacyjne, między innymi z zakresu orientacji i poradnictwa zawodowego.

Joanna Olszewska-Gniadek

Pomoc dla dziecka nadpobudliwego

Zbliżamy się do końca kolejnej edycji programu warsztatów dla **rodziców dzieci nadpobudliwych**. W warsztatach uczestniczy bardzo systematycznie 10 osób. Wychowywanie dziecka nadpobudliwego jest wielkim trudem rodzicielskim- wie o tym każdy, kto choć przez chwilę przebywał z dzieckiem z nasilonymi objawami zespołu nadpobudliwości. Szczególnie trudne jest to wtedy, gdy dziecko rozpoczyna edukację szkolną i zaczyna gubić się w natłoku zarówno zadań jak i oczekiwań rodziców w domu i nauczycieli w szkole.

Jedyną szansą na pomoc dziecku jest **współpraca pomiędzy środowiskiem domowym i szkolnym**. Nawet, jeśli wcześniej nie układała się ona dobrze- szanse na to zdecydowanie się zwiększają po Szkole dla Rodziców. **Lepsze kompetencje** rodzicielskie oraz wychowawcze sprzyjają stopniowej poprawie funkcjonowania dziecka. Poniżej przedstawiamy krótki podręcznik pomocy dziecku nadpobudliwemu w domu, dopracowany wspólnie na warsztatach z rodzicami. Jednak nawet najlepszy podręcznik – krótki czy długi nie zastąpi pracy własnej. Prosimy więc pedagogów o dalsze zachęcanie rodziców do tej formy pomocy dziecku i rodzinie.

Krótki podręcznik pomocy dziecku nadpobudliwemu w domu:

1. Twoje dziecko chce wiedzieć, że jest przez Ciebie **akceptowane**. Kiedy nie zgadzasz się na jego zachowanie – reaguj na to w sposób nie naruszający godności (kary fizyczne pogarszają sytuację nasilając objawy).
2. Wprowadź do swojego domu **stały plan dnia** i jasny, czytelny dla dziecka system zasad.
3. Odwołuj się do **zasad** i bądź **konsekwentny**, ale wcześniej zapowiadaj konsekwencje.

4. **Przypominaj** dziecku o jego obowiązkach umieszczając np. „**karteczki przypominajki**”.
5. Dawaj dziecku po jednym poleceniu na raz, skuteczne polecenia to informacje **krótkie**.
6. Pomóż mu skupić się na **jednej** czynności.
7. Zanim zareagujesz na niewłaściwe zachowanie dziecka- odczekaj chwilę, aby **uspokoić swoje emocje**.
8. Jeśli Twoje dziecko zastosuje się do polecenia, zasady - **pochwal je natychmiast**.
9. Wprowadź do swojego domu ustalony z dzieckiem **system nagradzania** (dodatkowy czas na spotkanie z kolegami, opóźniony o parę minut czas pójścia do spania, wyjście do kina z rodzicem, wieczorny spacer z tatą, dodatek do kieszonkowego itp.)
10. Dbaj o dostarczenie Twojemu dziecku propozycji pozytywnych form rozładowania **potrzeby ruchu** (zabawy ruchowe, muzyka, taniec, rower, piłka, pływanie)
11. **Kontroluj** oglądanie TV oraz sposobu korzystania przez Twoje dziecko z komputera, jeśli trzeba- korzystaj z blokad rodzicielskich
12. **Chwal** dziecko tak często - jak to możliwe, ale **minimum raz dziennie**
13. **Śmieję się dużo ze swoim dzieckiem**- to zbliża do siebie, odreagowuje napięcia, sprzyja wyciszeniu
14. Staraj się **współpracować a nie walczyć** ze szkołą swojego dziecka- **nagradzaj** dziecko w domu **za jego starania szkole** – zaproponuj założenie przez nauczyciela **Dziennika Pozytywnych Wydarzeń w Szkole**.
15. Korzystaj z pomocy specjalistów.

Wiesława Kaszowicz

WARTO PRZECZYTAĆ...

„**Wychowanie przez czytanie**” Ireny Koźmińskiej (założycielki i prezesa Fundacji Cała Polska czyta dzieciom) i Elżbiety Olszewskiej to książka, którą **warto polecić** każdemu, kto w sposób świadomy chce wychowywać swoje dzieci. W przyjazny i dostępny sposób autorki podkreślają rolę głośnego czytania nie tylko w procesie wychowania, ale również w rozwijaniu zdolności językowych dzieci.

W książce tej bardzo wyraźnie ukazane jest ogromne znaczenie **udziału rodziców** w procesie wychowawczym, są oni nazywani „**Architektami Dzieciństwa**” oraz „**Dyrektorami ds. Rozwoju Swoich Pociągów**”. Chodzi tutaj o podkreślanie tego jak ważne jest zaangażowanie rodziców w rozwój ich dzieci, jak znacząca jest okazywana im uwaga, czas, mądre zagospodarowanie przestrzeni wolnego czasu.

Jednym z kluczowych elementów jest tutaj codzienne głośne czytanie już od najmłodszych lat, a nawet od urodzenia. Autorki podkreślają ogromną jego rolę w procesie nabywania umiejętności językowych, poszerzania zasobu słownictwa, rozumienia treści językowych, elokwencji językowej (czyli tego co jest niezbędne, gdy dziecko

rozpoczyna naukę w szkole) oraz prawidłowego rozwoju emocjonalnego dziecka.

Wiele cennych wskazówek można uzyskać z rozdziału poświęconego **rozwojowi chłopców**. Zostały w nim przedstawione różnice pomiędzy chłopcami a dziewczynkami które, powodują, iż właśnie chłopcom należy się szczególna uwaga, większe zaangażowanie w rozwój umiejętności językowych, tak aby zaczynając swój proces edukacyjny nie zostali za bardzo w tyle. Wskazane zostały również zupełnie **odmienne potrzeby chłopców**, przez pryzmat których można lepiej zrozumieć ich zachowanie.

Książka dostarcza nam również praktycznych wskazówek do tego **jak czytać**, oraz **co czytać**. Dostajemy tutaj **konkretną listę książek**, sprawdzonych przez autorki, na które warto zwrócić uwagę, które wnoszą coś cennego. Zostały one podzielone według przedziałów wiekowych, dzięki czemu możemy mieć pewność, że treści w nich zawarte zostaną w pełni wykorzystane przez nasze dzieci.

Tę książkę warto polecić, jako naprawdę miłą lekturę, dostarczającą nam cennej wiedzy i wskazówek do tego jak czytać mądrze, jak wzbogacać swoje dziecko, by w przyszłości było mądrym, dobrym i szczęśliwym człowiekiem.

Julia Kozakiewicz

JAK ROZWIJAĆ MYŚLENE I CIEKAWOŚĆ ŚWIATA U DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM

Wskazówki dla rodziców i dzieci, przydatne w przeżycia intelektualnej przygody jaką jest realizacja projektu badawczego.

Przewodnik ten powstał z myślą o Rodzicach i Dzieciach ciekawych świata, które chcą zdobywać wiedzę poprzez eksperymenty i działania badawcze. Znajdą się w nim praktyczne wskazówki dotyczące realizacji „**projektu badawczego**”, między innymi:

- jak zachęcać dziecko do samodzielnego działania,
- jak inspirować do wyciągania wniosków i samodzielnego myślenia,
- jak rozwijać wiedzę dziecka na dany temat.

Projekt badawczy dla małego dziecka jest formą zabawy, a rolą rodziców jest wspieranie, pozytywne motywowanie, zachęcanie dziecka oraz... zadawanie pytań. Ważne jest ciepłe i życzliwe „towarzystwo” dziecku podczas jego samodzielnego odkryć.

Projekt badawczy jest procesem naukowym, a badacz (choćby miał pięć lat):

1. wybiera przedmiot, zjawisko warte badania, formułuje hipotezy, stawia pytania badawcze
2. sprawdza hipotezy i odpowiada na podstawowe pytania na podstawie: własnych eksperymentów i obserwacji, wiedzy zewnętrznych ekspertów, badań prowadzonych przez innych badaczy
3. publikuje rezultaty swoich badań

Te 3 etapy metody projektów badawczych, będą przedstawione poniżej w formie wskazówek dla rodziców - jako zachęta do wspólnego z dzieckiem przeżycia przygody badawczej

ETAP 1 – PRZYGOTOWANIE DO BADAŃ

1. Zgromadź materiały

Na pewno w pobliżu ciebie znajdują się przedmioty, które pomogą Twemu dziecku badać świat – lupa, miarka krawiecka, linijka, opakowania po jogurcie zamienią się w pojemniki na próbki lub można z nich zrobić menzurki (plastikowe pojemniki z miarką ilości płynu), waga, pęsetka i wata również się przydadzą. Można oczywiście kupić gotowe „narzędzia badawcze” w sklepie (pojemnik na próbki z lupką w nakrętce), ale warto rozejrzeć się najpierw, co jest w domu.

Bardzo ważnym „narzędziem” jest podkładka z zaciskiem (ew. papierowa teczka), na której dziecko może robić szkice i notatki.

2. **Popatrz na swoje dziecko i obserwuj**, czym się interesuje, co lubi robić spontanicznie (np. bawić się wodą podczas kąpieli, grzebać w ziemi podczas spacerów).
3. **Porozmawiaj z dzieckiem**

Kluczowe w rozmowie z dzieckiem jest zadawanie pytań i słuchanie. Pobaw się w odkrywcę swojego dziecka – spróbuj dowiedzieć się, co dziecko już wie na dany temat, co myśli, czego nowego chciałoby się dowiedzieć...

Nie zasypuj dziecka pytaniami, zadawaj raczej proste pytania i słuchaj, słuchaj, słuchaj... Pytaj - co, jak, gdzie, w jaki sposób?

Pomocne mogą być następujące pytania:

• Co myślisz o...? • Czego nowego chciałbyś się dowiedzieć o...? • Jak myślisz, jak działa...? • Co z tym można zrobić?	• Opowiedz mi o tym... • Powiedz mi coś więcej o... • Jakie są twoje przypuszczenia na temat...? • Unikaj zaczynania pytań od słówka „czy” (bo na nie są tylko dwie odpowiedzi – „tak” lub „nie”)

ZADANIE DLA DZIECKA: narysuj to co cię interesuje, ciekawi, co lubisz robić.

ETAP 2 – BADANIE ŚWIATA

1. Podstawowa zasada: nie szukajcie informacji najpierw w książkach, ale w **teren**; potem to co odkryliście, zaobserwowaliście możecie sprawdzić w publikacjach. Najlepszym sposobem na uczenie się jest rozmowa – dziecko powinno zbierać informacje od innych ludzi oraz w wyniku własnych eksperymentów.

Pomocne pytania:

• Od kogo możemy dowiedzieć się więcej o... • Kto się zna na...	• Gdzie możemy znaleźć informacje o... • Jakie są twoje przypuszczenia na temat...

2. **Idź z dzieckiem na badanie i ...przyjmij „perspektywę” dziecka**

Idź z nim na „badanie” – weź lupę, miarkę, kucnij i poobserwuj mrówki. Pozwól dziecku eksperymentować, robić błędy, stawiać błędne hipotezy...Może zobaczysz coś, na co wcześniej nie zwróciłeś uwagi? Np. wiesz, ile nóg ma mrówka? Jeśli nie to poszukaj ją wraz ze swoim dzieckiem, nie w książce, ale w ogrodzie!

3. W jaki sposób dziecko może „badać świat”?

a/ Podczas „badań” dziecko może szkicować to co widzi; obrysowywać kształty, przykładać papier i rysując kredką odciskać fakturę (np. kory drzewa).

b/ Dziecko powinno zdobywać wiedzę z „pierwszej ręki” bo wtedy najszybciej się uczy – pozwól dziecku przeprowadzić **wywiad** lub **ankietę** z babcią, ciocią, panią w sklepie, sąsiadem na interesujący dziecko temat. Wcześniej warto uprzedzić taką osobę, która będzie udzielała wywiadu (tzw. „EKSPERTA”), że dziecko ma takie plany. Możesz wcześniej stworzyć z dzieckiem listę pytań do eksperta.

c/ Dziecko powinno samo **mierzyć, ważyć interesujący go przedmiot, liczyć, zbierać „okazy”** oraz ... **zapisywać** wyniki (jeśli nie umie pisać cyfr – niech przepisze ich kształt np. prosto z wagi, miarki). Jeśli w ogóle nie umie jeszcze pisać – niech rysuje lub stawia kropki. **Nie wyręczaj dziecka, pozwól mu uczyć się na własnych błędach! Nie poprawiaj błędów dziecka od razu – może samo zauważyć lub spróbuje jeszcze raz...**

ZADANIA DLA DZIECKA:

- Lista pytań twojego dziecka do eksperta
- Twoje dziecko może narysować to co zobaczyło podczas badań w terenie, może też szkicować to o czym się już więcej dowiedziało...

ETAP 3 – PODSUMOWANIE ZDOBYTEJ WIEDZY

1. Po badaniach – po pierwsze jest rozmowa!

Pomocne pytania:

• Opowiedz mi o... • Co odkryłeś o... • Czego nowego dowiedziałeś się o....	• Co cię najbardziej zdziwiło... • Czego więcej chciałbyś się dowiedzieć o...

2. **Spróbujcie zrobić razem „model”** tego, co było badane – np. mrówkę w powiększeniu (z pudeł, waty, plasteliny itp..)

3. **Pochwalenie się przed innymi.**

Pomóż dziecku zorganizować wystawę jego rysunków, szkiców, znalezisk, wywiadów – czyli efektów jego badań. Zaprosicie babcie, kuzynów i niech dziecko opowie, czego się dowiedziało i co odkryło. Może następnym razem dołączyć kuzyni?

ZADANIE DLA CIEBIE I TWOJEGO DZIECKA: narysujcie lub napiszcie czego nowego się dowiedzieliście...

Bo poznawanie świata to fascynująca zabawa!

Przedstawiła **Joanna Gębik**

– w imieniu Zespołu Trenerów Fundacji

Komeńskiego, propagujących ideę pracy metodą

projektów badawczych wśród dzieci przedszkolnych.

„BARDZO MIŁO BYŁO WAS SPOTKAĆ”

W Centrum Konferencyjnym Akademii Rolniczej w Krakowie w dniu 09.12.2011r odbyła się konferencja dla nauczycieli przedszkoli „**Nauczycielska diagnoza gotowości do podjęcia nauki szkolnej**”. Konferencja została zorganizowana przez miesięcznik „**Bliżej przedszkola**” przy współudziale między innymi takich wydawnictw i firm jak MAC, Bambino, Young Digital Planet. Prezentowały one szeroki wachlarz swoich propozycji edukacyjnych wspierających rozwój zdolności dziecka oraz stymulujących jego rozwój intelektualny i fizyczny. Niezwykle ciekawie prezentowały się multimedialne programy terapeutyczne, wspomagające diagnozę i terapię a także stymulujące rozwój funkcji percepcyjnych, motorycznych, poznawczych, rozwijających kompetencje językowe, matematyczne, umiejętności wnioskowania, abstrahowania, dedukcji. Przed rozpoczęciem konferencji można było napić się dobrej kawy lub herbaty a także zjeść pyszne ciasteczka. Można było kupić ciekawe książki i pomoce dydaktyczne oraz zapoznać się z bardzo szeroką ofertą wszystkiego co może być potrzebne do pracy z dziećmi tak, aby pobyt w przedszkolu stał się wspaniałą i emocjonującą przygodą a uczenie się dawało najwięcej radości, przyjemności i satysfakcji. Mnie największą radość i przyjemność sprawiło to, że mogłam spotkać się i porozmawiać z bardzo miłymi a dawno nie widzianymi koleżankami z wielu przedszkoli i wymienić doświadczenia.

Konferencję rozpoczęło wystąpienie **Jakuba Śpiewaka**, założyciela i prezesa Fundacji Kidprotect, który jako pierwszy rozpoczął działalność na rzecz bezpieczeństwa dzieci w internecie. Jest także pomysłodawcą wielu ciekawych działań na rzecz wychowania dzieci. W interesującym wystąpieniu „**Nie ma dzieci, są ludzie- Janusz Korczak, czyli wszystko sprowadza się do szacunku**” **J.Śpiewak zwrócił uwagę na to, że większość polskich**

rodziców, bardzo oddanych swoim dzieciom, ma jednak bardzo nieadekwatne oczekiwania wobec nich. Wynika to z braku znajomości prawidłowości rozwojowych dzieci i młodzieży. **Wychowania trzeba się uczyć, nie można polegać tylko na intuicji.** Najlepszym momentem do edukacji rodziców jest czas kiedy ich dzieci przebywają w przedszkolu. **Bardzo polecał różne formy „Szkół dla rodziców”.**

Głównym punktem konferencji było wystąpienie Pań: Prof. E.Gruszczyk – Kolczyńskiej i E.Zielińskiej. W wykładzie „**Nauczycielska diagnoza gotowości do podjęcia nauki szkolnej**” Pani Profesor zwróciła uwagę na fakt przeniesienia diagnozy gotowości szkolnej do przedszkola. Podkreśliła znaczenie diagnozy pedagogicznej dokonywanej przez nauczyciela w naturalnym środowisku dziecka oraz w odniesieniu do grupy rówieśniczej. **Podstawą diagnozy pedagogicznej jest obserwacja dziecka oraz analiza wyników tej obserwacji w odniesieniu do wszystkich dzieci i każdego dziecka z osobna. Diagnoza jest tak bardzo ważna i istotna gdyż na jej podstawie nauczyciel organizuje proces kształcenia i wychowania dziecka.** Omawiała nauczycielską diagnozę dziecięcych czynności samoobsługowych, sprawności ruchowych, funkcjonowania dzieci w trakcie zabawy, podejmowania i realizowania przez dzieci zadań. Zapropnowała eksperymenty diagnostyczne, omówiła ich organizację i przebieg.

Pani Prof. mówiła o sposobach notowania wyników obserwacji w zbiorczych arkuszach diagnostycznych, interpretacji i formułowaniu działań w zakresie bardziej skutecznego realizowania zadań przez dzieci. Wyniki tak uzyskanych i opracowanych obserwacji pedagogicznych powinny służyć analizie dziecięcych kompetencji a ta właściwej modyfikacji procesu edukacji i wychowania oraz

indywidualnej pracy nad deficytami lub pracy ponad podstawę programową z dzieckiem zdolnym.

Na zakończenie Pani Prof. odpowiadała na szereg pytań zadawanych przez uczestniczki konferencji, które przyjechały do Krakowa z wielu miast od Szczecina, Gdyni po Opole, Katowice, Tarnów, Krosno. **Wyraziła bardzo dyplomatyczną opinię iż do szkoły powinno pójść dziecko, które jest gotowe, niezależnie od wieku! Uważa, że szkoda czasu edukacyjnego. Podkreśliła, że różnice w rozwoju dzieci „zerówkowych” sięgają czasem 4 lat.** Wyraziła też przekonanie, że z różnych względów, klasy I-III powinny być na terenie przedszkola. Oferowała swoją pomoc merytoryczną dla prekursorów tego pomysłu. Z Jej badań wynika że, ponad 50% dzieci w wieku przedszkolnym przejawia uzdolnienia matematyczne, natomiast w szkole już tylko co 8 dziecko .

Trudno nie zgodzić się z tym, że diagnoza dziecka powinna odbywać się w jego środowisku to znaczy w przedszkolu. Sama robię to od lat i wiem jakie to ważne. Oczywiście jest, że kompetencje dziecka należy odnieść do norm wiekowych a więc porównać z grupą. **Myślę jednak, że inne są kompetencje nauczyciela inne psychologa. One się wzajemnie uzupełniają i dopełniają.** Nauczycielska diagnoza pedagogiczna oparta o eksperyment, dokonywana w grupie rówieśniczej i w znanym dziecku środowisku jest bardzo dobrą podstawą do wykonania badań psychologicznych. Od lat uzupełniamy z nauczycielkami swoje diagnozy z korzyścią dla dzieci i ich rodziców. Prawda, że nauczyciel ma doskonałe narzędzia diagnostyczne, choćby w postaci ostatnio wydanej książki E.Gruszczak –Kolczyńskiej i E. Zielińskiej „**Nauczycielska diagnoza gotowości do podjęcia nauki szkolnej**”,

która była hitem tej konferencji, ale **diagnoza psychologiczna jest jej uzupełnieniem i pogłębieniem, koniecznym do prawidłowego rozwiązania problemów edukacyjnych i rozwojowych dziecka** . Trudno jednak zgodzić się ze stwierdzeniem, że do szkoły powinno pójść dziecko gotowe do podjęcia nauki **niezależnie od wieku** i że im wcześniej tym lepiej bo szkoda czasu edukacyjnego. W jednostkowych przypadkach jest to może słuszne, ale na pewno nie dotyczy wszystkich dzieci. Czy aby to nie jest źródłem inspiracji aby nauka w klasach I-III a przynajmniej w klasie 1-iej odbywała się jednak w przedszkolu!? W środowisku bardziej przygotowanym i przyjaznym małemu dziecku niż szkoła? W moim przekonaniu istnieje ogromna różnica między poziomem rozwoju psychoruchowego dziecka pięcioletniego i sześcioletniego, choć oczywiście nie dotyczy to wszystkich dzieci .A na dodatek różnice między dziećmi w interesujących nas grupach wiekowych, mogą sięgać 4 lat. Ostatnio coraz częściej zgłaszają się do poradni rodzice dzieci, które rozpoczęły realizację obowiązku szkolnego od szóstego roku życia, ale widocznie nie osiągnęły gotowości do nauki lub też szkoła nie była przygotowana do rozwiązania takich trudności, gdyż dzieci i ich rodzice zgłaszają różnorodne problemy związane z brakiem psychofizycznej gotowości szkolnej. Konferencja była bardzo interesująca i ciekawa .Nauczyciele dostali jeszcze jedno **narzędzie diagnostyczne**, które będzie bardzo pomocne w opracowaniu indywidualnej diagnozy gotowości dziecka do podjęcia nauki szkolnej. **Nie zastąpi ono jednak diagnozy psychologicznej**, która nadal będzie tę diagnozę poszerzać i uzupełniać.

Ewa Świerczewska

Praca z uczniem zagrożonym niedostosowaniem społecznym

Wśród różnych definicji niedostosowania społecznego definicje utylitarne (zdroworozsądkowe, administracyjne) – przyjęte również przez MEN – ujmują niedostosowanie od strony **pewnej bezradności** środowiska wychowawczego wobec **jednostki sprawiającej kłopoty wychowawcze**. Definicje niedostosowania zawierają wspólne elementy, którymi są:

- zachowania sprzeczne z powszechnie uznawanymi wartościami i oczekiwaniami społeczeństwa oraz:
- **negatywne konsekwencje** tych zachowań:
  - **dla samej jednostki** – zagrożenie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego
  - **dla społeczeństwa** – zaburzenie funkcjonowania systemu społecznego, czy destrukcja istniejącego ładu społecznego.

Najczęściej wymieniane symptomy niedostosowania to:

- nagminne wagary
- nieprzestrzeganie zarządzeń i przepisów szkoły

- konflikty z nauczycielami i rówieśnikami
- ucieczki z domu, włóczęgostwo
- notoryczne kłamstwa
- agresja, wulgarność
- palenie papierosów, picie alkoholu lub odurzanie się
- niszczenie mienia, stosowanie przemocy – bójki, kradzieże
- udział w grupach negatywnych, prostytutka

W zależności od **stopnia nasilenia** objawów i dodatkowych czynników środowiskowych MEN rozróżnia 2 kategorie niedostosowania społecznego.

- **niedostosowanie społeczne** – gdy u dzieci i młodzieży na skutek zaburzeń wewnętrznych lub niekorzystnych warunków środowiskowych występują utrwalone zaburzenia w zachowaniu
- **zagrożenie niedostosowaniem społecznym** – wówczas gdy dzieci i młodzież wychowują się w warunkach niekorzystnych dla rozwoju psychospołecznego (negatywny wpływ rodziny, grupy rówieśniczej)

wieśniczej) wraz gdy objawy zaburzeń występują występują sporadycznie.

Proces społecznego nieprzystosowania może wykształcić się w się w trojaki sposób:

- 1) powstaje na podłożu utrwalonych reakcji na sytuacje stresowe (np. długotrwałe niepowodzenia w nauce).
- 2) gdy dziecko uczy się w najbliższym środowisku negatywnych norm i zachowań (dysfunkcyjna rodzina lub grupa rówieśnicza)
- 3) może być wynikiem niewłaściwych reakcji nabytych i wzmacnianych przez niewłaściwie dobrane konsekwencje lub ich brak.

Rozróżnienie między zagrożeniem a niedostosowaniem społecznym polega na **ocenie ilościowej i jakościowej symptomów oraz czynników ryzyka** w środowisku rodzinnym i rówieśniczym.

Przy mniejszym nasileniu i liczbie symptomów oraz niekorzystnym wpływie środowiska rodzinnego i/lub rówieśniczego częściej mówimy o zagrożeniu niedostosowaniem społecznym.

Im więcej symptomów – uzależnień, zachowań przestępczych tym częściej jest to diagnoza – niedostosowanie społeczne.

Ocena ta często jest zbyt subiektywna ale też mało jest znormalizowanych i aktualnych narzędzi diagnostycznych.

Uczniowie zagrożeni niedostosowaniem społecznym **wymagają kształcenia specjalnego**, czyli dostosowania podstawy programowej do ich możliwości psychicznych i emocjonalnych. Jest to grupa zróżnicowana, przejawiająca różnorodne zachowania trudne, ryzykowne, aspołeczne czy zaburzone.

Rozpoznanie ich potrzeb edukacyjnych powinno być priorytetem w każdej szkole, a zdiagnozowanie ich dopiero w gimnazjum prawie zawsze łączy się z wcześniejszymi zaburzeniami w rozwoju intelektualnym i emocjonalnym. **Często bywa efektem zaniedbań pedagogicznych i wychowawczych**, braku zajęć z uczniem, pomocy dla rodziny i dziecka we wcześniejszych etapach edukacyjnych np. jeszcze w przedszkolu.

Działania profilaktyczne wobec uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym powinny obejmować:

- zapobieganie niepowodzeniom w nauce
- wspieranie rozwoju kompetencji emocjonalnych i społecznych
- włączenie do grup rówieśniczych, zachowujących się w sposób społecznie akceptowany

Szczególnie ważna jest **wielospecjalistyczna diagnoza** - określenie poziomu rozwoju intelektualnego, społecz-

nego, analiza funkcjonowania środowiska rodzinnego. Rzetelna diagnoza pozwoli na wskazanie najlepszej dla ucznia drogi kształcenia (w szkole ogólnodostępnej, integracyjnej lub specjalnej).

Szkoły specjalne dla dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym zorganizowane są w **Młodzieżowych Ośrodkach Socjoterapeutycznych (MOS)** – dla uczniów niedostosowanych społecznie w Młodzieżowych Ośrodkach Wychowawczych (MOW - na podstawie postanowienia sądu).

W nowym modelu organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej niezależnie od typu szkoły lub placówki dla każdego ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego konstruowany jest Indywidualny Program Edukacyjno-Terapeutyczny (IPET). Program łączy funkcję edukacyjną, czyli nauczanie i wychowanie z funkcją terapeutyczną.

Ważną formą pomocy dla uczniów zagrożonych niedostosowaniem społecznym są **obok zajęć dydaktyczno-wyrównawczych zajęcia socjoterapeutyczne** lub inne o charakterze psychoedukacyjnym czy terapeutycznym uczące niezbędnych umiejętności życiowych, rozwijające zainteresowania i pozytywne doświadczenia społeczne.

Problemem naszego środowiska jest **brak w Małopolsce Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapeutycznych** oraz profesjonalnie prowadzonych **zajęć socjoterapeutycznych w szkołach i placówkach**.

Także zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze nazbyt często nie niwelują niepowodzeń szkolnych a nawarstwiają się braki w wiadomościach powodują u uczniów zaburzenia emocji i zachowania przyczyniając się do zagrożenia niedostosowaniem społecznym.

Działania profilaktyczne winny obejmować również rodziców i w tym zakresie dużą pomoc stanowią cieszące się powodzeniem prowadzone w Poradniach „Szkoły dla Rodziców”.

Aby zapewnić pomoc rodzicom pracującym, w tut. Poradni prowadzona jest również „**Weekendowa Szkoła dla Rodziców**” – cykl zajęć odbywających się w sobotnie przedpołudnia, a także „**Szkoła dla Rodziców dzieci nadpobudliwych**”. Zajęcia te pozwalają na wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców i lepsze rozumienie potrzeb swoich dzieci, co przełożyć się może na niwelowanie zagrożenia niedostosowaniem społecznym.

Elżbieta Piwowarska

BIOFEEDBACK W PPP nr 4

Na zajęcia z Biofeedbacku zapraszamy dzieci z zaburzeniami procesów uwagi. Biofeedback może służyć także do terapii innych zaburzeń, jednak nasi pracownicy są przygotowani do pracy z zaburzeniami uwagi.

Procedura przyjęcia dziecka:

- 1) Rodzic zgłasza się do psychologa opiekującego się szkołą, do której uczęszcza dziecko.
- 2) Psycholog przeprowadza diagnozę dziecka, gromadzi niezbędną dokumentację, wypełnia wniosek kwalifikacyjny i przekazuje go do kwalifikacji.
- 3) Po kwalifikacji (która odbywają się na bieżąco w miarę napływania kolejnych wniosków, 2-3 razy w roku) dziecko zostaje zapisane na listę oczekujących. Aktualnie na zajęcia oczekuje się około 1 roku. Rodzic może zadzwonić do sekretariatu PPP (os. Szkolne 27 tel.: 12 644 18 85) w celu uzyskania informacji, czy dziecko zostało zakwalifikowane.
- 4) W przypadku zakwalifikowania dziecka, gdy nadejdzie jego kolej, pracownicy kontaktują się bezpośrednio z rodzicami pod numer, jaki został podany przez rodziców.

W pierwszej kolejności przyjmowani są uczniowie, których rodzice uczestniczyli w specjalistycznych zajęciach dla rodziców oraz dzieci z klas 1 - 3 SP. Procedura ta zapewnia możliwość wieloaspektowej, specjalistycznej pomocy dziecku na wczesnym etapie zaburzenia.

Specjalistyczne zajęcia proponowane cyklicznie dla rodziców dzieci z zaburzeniami uwagi na terenie naszej Poradni to:

- Szkoła dla Rodziców Dzieci Nadpobudliwych – prowadzona przez W. Kaszowicz i A. Osys-Fabianiak (aktualnie cykl zajęć dobiega końca).
- Warsztaty dla rodziców dzieci nadpobudliwych i z zaburzeniami uwagi – prowadzone przez R. Fydę-Nowak i M. Korycińską (kolejna edycja od stycznia 2012, w soboty).

Dokumentacja niezbędna do kwalifikacji dziecka na Biofeedback to:

- pisemne oświadczenie lekarza neurologa, iż nie ma przeciwwskazań do terapii BF
- diagnoza dziecka przez psychologa w kierunku zaburzeń uwagi.

Na Biofeedback nie przyjmujemy dzieci z padaczką.

W ramach cyklu proponowane jest kilkanaście spotkań. Czas trwania to ok. 1 semestr z częstotliwością 1 spotkanie w tygodniu. W razie jakichkolwiek niepokojących objawów (np. bóle głowy, zaburzenia snu, pobudzenie, drażliwość, rozchwianie emocjonalne) rodzice powinni natychmiast zgłosić informację na ten temat osobie prowadzącej zajęcia.

Przygotowała: **Małgorzata Korycińska**

Zespół redakcyjny: Elżbieta Piwowarska, Ewa Bochenek.

Biuletyn przekazywany bezpłatnie do wszystkich placówek oświatowych Nowej Huty oraz do instytucji współpracujących oraz znajduje się na stronie internetowej Poradni.